

Sygn. akt VI A Ca 1586/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Ewa Zalewska (spr.)

Sędziowie: SA Aldona Wapińska

SA Jolanta Pyżlak

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 25 lipca 2014 r.

sygn. akt XVII AmA 128/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) S.A. w P. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 1586/14

UZASADNIENIE

Decyzją (...) z dnia 20 lipca 2012 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK):

- na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, działania (...) S.A. w P., polegające na stosowaniu we wzorcach umownych o nazwach: „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych”, „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 2)”, „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 3)”, „Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 4)”, „Regulamin świadczenia usług mobilnych”, postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁽⁴⁵⁾ § 2 k.p.c. o treści:

1. „Ponowna aktywacja Usług następuje na wniosek Abonenta. Jeżeli zawieszenie świadczenia Usługi nastąpiło na podstawie ust. 1 pkt a)-e), ponowna aktywacja następuje nie wcześniej, niż po ustaniu posłanek zawieszenia oraz uiszczeniu wszystkich wymagalnych należności wobec Dostawcy usług” (§ 21 ust. 6 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych, § 21 ust. 6 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 2), § 21 ust. 6 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 3), § 21 ust. 6 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 4);

2. „Ponowna aktywacja Usług telefonii mobilnej następuje nie wcześniej, niż po ustaniu przesłanek zawieszenia, w szczególności uiszczeniu wszystkich należności wobec Dostawcy usług. Dostawca usług może uzależnić powtórny aktywację Usług telefonii mobilnej od pisemnego wniosku Abonenta” (§14 ust. 3 Regulaminu świadczenia usług mobilnych);

i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 16 stycznia 2012 roku (pkt I decyzji);

- na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, działania (...) S.A. w P., polegające na stosowaniu we wzorcu umownym o nazwie: „Regulamin świadczenia drogą bezprzewodową usług dostępu do sieci internet oraz usług głosowych” postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. o treści:

„Ponowna aktywacja Usług bezprzewodowych następuje nie wcześniej, niż po uiszczeniu przez Abonenta określonej w Cenniku opłaty za ponowną aktywację Usług bezprzewodowych oraz ustaniu przesłanek zawieszenia, w szczególności uiszczeniu wszystkich wymagalnych należności wobec Dostawcy usług” (§ 20 ust. 4 Regulamin świadczenia drogą bezprzewodową usług dostępu do sieci internet oraz usług głosowych);

i nakazał zaniechanie jej stosowania (pkt II decyzji);

- na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, nałożył na (...) S.A. z siedzibą w P.:

1. w zakresie opisanym w pkt I ppkt 1 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 48.411 zł;

2. w zakresie opisanym w pkt I ppkt 2 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 48.411 zł;

3. w zakresie opisanym w pkt II sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 62.243 zł (pkt III decyzji).

W uzasadnieniu decyzji pozwany podniósł, iż w związku z zawiadomieniem konsumenta wszczęto postępowanie wyjaśniające w sprawie działań (...) S.A. z siedzibą w P. na rynku świadczenia usług telekomunikacyjnych na terenie województwa (...). Postępowanie wyjaśniające miało na celu ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Prezes UOKiK, po przeanalizowaniu materiałów uzyskanych w postępowaniu wyjaśniającym ustalił, iż w „Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych”, „Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 2)”, „Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 3)”, „Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych (wersja 4)”, Regulaminie świadczenia usług mobilnych”, „Regulaminie świadczenia drogą bezprzewodową usług dostępu do sieci internet oraz usług głosowych”, znajdują się postanowienia tożsame z wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁽⁴⁵⁾ § 2 k.p.c.

Prezes UOKiK podniósł, iż do stwierdzenia praktyki, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego

przez Prezesa Urzędu rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym stanowi art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest przy tym konieczna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, a której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Zdaniem pozwanego postanowienia o treści:

1. „Ponowna aktywacja Usług następuje na wniosek Abonenta, jeżeli zawieszenie świadczenia Usługi nastąpiło na podstawie ust. 1 pkt a)-e), ponowna aktywacja następuje nie wcześniej, niż po ustaniu przesłanek zawieszenia oraz uiszczeniu wszystkich wymagalnych należności wobec Dostawcy usług” (§ 21 ust. 6 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych (wszystkie 4 wersje);
2. „Ponowna aktywacja Usług telefonii mobilnej następuje nie wcześniej, niż po ustaniu przesłanek zawieszenia w szczególności uiszczeniu wszystkich należności wobec Dostawcy usług. Dostawca usług może uzależnić powtórny aktywację Usług telefonii mobilnej od pisemnego wniosku Abonenta” (§14 ust. 3 Regulaminu świadczenia usług mobilnych);
3. „Ponowna aktywacja Usług bezprzewodowych następuje nie wcześniej, niż po uiszczeniu przez Abonenta określonej w Cenniku opłaty za ponowną aktywację Usług bezprzewodowych oraz ustaniu przesłanek Zawieszenia, w szczególności uiszczeniu wszystkich wymagalnych należności wobec Dostawcy usług” (§ 20 ust. 4 Regulaminu świadczenia drogą bezprzewodową usług dostępu do sieci Internet oraz usług głosowych)

są tożsame, co do celu i skutku, z klauzulami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych pod numerami (...) i (...).

Prezes Urzędu uznał za zasadne skorzystanie jednocześnie z przysługującego mu na mocy przepisów ustawy uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej w sytuacji stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przede wszystkim mając na uwadze charakter stosowanych przez spółkę praktyk, polegających na stosowaniu postanowień uznanych uprzednio za niedozwolone. W ocenie Prezesa Urzędu, nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej spełni zarówno funkcję represyjną, jak i prewencyjną.

Pozwany za zasadne uznał przy tym nałożenie trzech kar pieniężnych, odrębnie za każde ze stosowanych postanowień. Z treści regulaminów wynika bowiem, że postanowienia są identyczne co do celów i skutków, jednakże dotyczą odrębnych regulaminów, mających zastosowanie do odrębnych, choć pokrewnych usług.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy, wynikiem których jest określona kwota bazowa. W dalszej kolejności Prezes Urzędu rozważył, czy w sprawie występują okoliczności obciążające i łagodzące oraz jaki wpływ powinny one mieć na wymiar kary (k. 4-11).

Odwołanie od ww. decyzji Prezesa UOKiK złożyła (...) S.A. w P., zaskarżając ją w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez umorzenie postępowania w sprawie stosowania przez spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, względnie o uchylenie decyzji. Na wypadek zaś nieuwzględnienia powyższego wniosku, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez usunięcie z niej pkt I oraz pkt III ppkt 1 i 2 i obniżenie wymiaru kary pieniężnej określonej w pkt III ppkt 3; względnie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uchylenie albo obniżenie wymiaru nałożonych przez Prezesa UOKiK kar pieniężnych, określonych w pkt III ppkt 1, 2 i 3 decyzji. Jednocześnie powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Przedmiotowej decyzji powódka zarzuciła:

1. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 uokik poprzez bezzasadne przyjęcie, iż spółka stosowała (pkt I decyzji) lub stosuje (pkt II decyzji) praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone mimo, że:

a) postanowienia wzorców umownych (regulaminów) wskazane w pkt I decyzji istotnie odbiegają od postanowień nr (...) oraz (...) wpisanych do rejestru, w szczególności nie wspominają o konieczności wniesienia dodatkowej opłaty za ponowną aktywację, która to opłata stanowi najistotniejszy element postanowień nr (...) oraz (...) wpisanych do rejestru;

b) postanowienia wzorców umownych (regulaminów) wskazane w pkt I i II decyzji nie są - uwzględniając prawdopodobny kontekst, w jakim postanowienia nr (...) oraz (...) zostały umieszczone w rejestrze - tożsame z postanowieniami nr (...) oraz (...) wpisanymi do rejestru, w szczególności w odniesieniu do przypadków wznowienia świadczenia usług zawieszonych wskutek innych okoliczności, niż zaległości abonenta;

2. a w konsekwencji naruszeń, o których mowa w pkt 1, bezzasadne zastosowanie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy w zakresie pkt I decyzji, art. 26 ust. 1 ustawy w zakresie pkt II decyzji oraz art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy, mimo że praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów nie miały miejsca.

Na wypadek nieuwzględnienia wskazanych wyżej zarzutów, powódka zarzuciła decyzji ponadto:

3. naruszenie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy, art. 111 ustawy oraz art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy poprzez brak wszechstronnego wyjaśnienia oraz nieuwzględnienie wszystkich wymienionych w art. 111 ustawy przesłanek wymiaru kary, a w konsekwencji nałożenie na spółkę nadmiernie dolegliwej kary pieniężnej, nieadekwatnej do jej zakładanego celu;

4. naruszenie art. 8 k.p.a. w zw. z art. 106 ust. 1 pkt 4 i art. 111 ustawy poprzez nałożenie na spółkę kary niezgodnej z opublikowanymi przez Prezesa UOKiK „Wyjaśnieniami w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”.

Zdaniem powódki, Prezes UOKiK, w toku prowadzonego postępowania zakończonego decyzją, nie wykazał wystarczająco i jednoznacznie, iż postanowienia, zawarte we wzorcach umownych, stosowanych przez spółkę, są tożsame z treścią wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul o nr (...) oraz (...) zatem, iż są to działania bezprawne. Zdaniem skarżącej kwestionowane postanowienia różnią się znacząco pod względem treści, celu i kontekstu od wpisanych do rejestru. Powódka wywodziła jednocześnie, że klauzule, wpisane do rejestru pod numerem (...) oraz (...), stanowią wyłącznie o konieczności uiszczenia dodatkowej opłaty w przypadku ponownego podłączenia abonenta, który zalega z płatnościami. Natomiast postanowienia stosowane przez (...) S.A. nie nakładają same w sobie obowiązku uiszczenia opłaty. Podstawa do naliczenia takiej opłaty znajduje się we właściwym cenniku, zatem opłatę taką uiszcza każdy abonent, w tym osoba, która składa wniosek o ponowną aktywację usług, po tym jak zawieszono świadczenie usług na jej wyraźną prośbę. Nadto, postanowienia stosowane przez (...) S.A. uniezależniają obowiązek uiszczenia opłaty za ponowną aktywację od przyczyny zawieszenia świadczenia usług. Powódka wywodziła jednocześnie, że postanowienia stosowane przez (...) powinny podlegać odrębnej sądowej ocenie pod względem ich tożsamości z klauzulami, wpisanymi do rejestru pod numerem (...) oraz (...), w zależności od celu i kontekstu. Zdaniem skarżącej pogląd Prezesa UOKiK mógłby być uzasadniony jedynie w odniesieniu do sytuacji, w której opłata pobierana jest od abonentów, w przypadku ponownej aktywacji usług, następującej po ich zawieszeniu, na skutek opóźnienia w uiszczeniu opłat. Natomiast ta sama opłata pobierana za aktywację usług po ich zawieszeniu w innych przypadkach, nie kształtuje praw i obowiązków abonenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i nie narusza rażąco jego interesów, zatem może być pobierana. W ocenie spółki nie została spełniona niezbędna przesłanka bezprawności, która umożliwiałaby uznanie, iż działania spółki stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 i 2 ustawy. Tym samym powódka wywodziła, iż skoro nie dopuściła się ona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 ustawy – to nie istnieje również podstawa prawna, umożliwiająca wydanie decyzji, o których mowa w art. 27 ust. 1 i 2 ustawy i art. 26 ust. 1 ustawy, jak również wymierzenie spółce kary pieniężnej, wskazanej w pkt III decyzji (k. 12-17).

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie w całości (k. 54-58).

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w punkcie pierwszym sentencji uchylił ww. decyzję Prezesa UOKiK z dnia 20 lipca 2012 roku, zaś w punkcie drugim sentencji zasądził od Prezesa UOKiK na rzecz (...) S.A. w P. kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (k. 72).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy w Warszawie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Sąd pierwszej instancji uznał za bezsporne, iż powódka stosowała w obrocie z konsumentami wskazane w decyzji postanowienia wzorców umownych.

Sąd Okręgowy podzielił przy tym pogląd, wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 roku (sygn. akt III SK 18/13), zgodnie z którym nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i nakładanie z tego tytułu kar pieniężnych. Sąd Okręgowy wskazał jednocześnie, że z utrwalonego obecnie orzecznictwa Sądu Najwyższego w przedmiocie skutków wyroku wydanego w postępowaniu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, zakończonego wpisem konkretnego postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wynika, iż ani wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ani wpis postanowienia do rejestru nie wiąże w sprawach dotyczących innego przedsiębiorcy, nawet jeżeli kwestionowane w takim postępowaniu postanowienia wzorca umowy mają tożsame brzmienie, co postanowienia uznane wcześniej za niedozwolone i wpisane do rejestru. Sąd pierwszej instancji powołał się przy tym na wyroki Sądu Najwyższego z 20 września 2013 roku, II CSK 708/12; z 23 października 2013 roku, IV CSK 142/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2011 roku, I CSK 676/10; uchwały Sądu Najwyższego z 7 października 2008 roku, III CZP 80/08, OSNC 2009 Nr 9, poz. 118; z 13 stycznia 2011 roku, III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Okręgowy wskazał również, że w wyroku Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2011 roku (III SK 44/10), uwzględniając stanowisko Sądu Najwyższego przyjęte w uchwałach z 7 października 2008 roku (III CZP 80/08) oraz z 13 stycznia 2011 roku (III CZP 119/10), doprecyzowano wyrażony w uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2006 roku (III SZP 3/06) pogląd, zgodnie z którym praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia, które zostało wpisane do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Wskazano jednocześnie, że z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie, jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i nakładanie kar pieniężnych z tego tytułu.

Wskazując na powyższe Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że wyrok uwzględniający powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone obejmuje swymi skutkami tylko pozwanego przedsiębiorcę oraz inne podmioty, którym przysługiwałaby legitymacja czynna do wytoczenia powództwa w sprawie o uznanie tego postanowienia w tym konkretnym wzorcu umowy za niedozwolone, a zatem tylko konsumentów związanych postanowieniami tego wzorca.

Reasumując Sąd meriti wskazał, że skoro na gruncie niniejszej sprawy bezspornym jest, iż przedmiotowe postępowanie nie toczyło się z udziałem przedsiębiorcy, który uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru klauzul niedozwolonych, tym samym decyzję w sprawie niniejszej Sąd Okręgowy uznał za wydaną bez podstawy prawnej.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 479^{31a} § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł stosownie do art. 98 i 99 k.p.c. (k.79-84).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało w całości zaskarżone apelacją przez pozwanego, który przedmiotowemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, poprzez jego błędną wykładnię prowadzącą do uznania, że powódka nie stosowała praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w ww. przepisie, ponieważ nie była stroną postępowania sądowego o uznanie zakwestionowanych postanowień wzorca umowy za niedozwolone;

a w konsekwencji

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 106 ust. 1 pkt 4 oraz art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust. 2 uokik poprzez ich niezastosowanie w niniejszej sprawie;

3) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 98 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące zasądzeniem od Prezesa Urzędu na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania powódki od ww. decyzji z dnia 20 lipca 2012 roku i zasądzenie od powódki na rzecz Prezesa Urzędu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję według norm przepisanych. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie od powódki na rzecz Prezesa Urzędu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Na wypadek zaś nieuwzględnienia powyższego wniosku, pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie - Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 89-93).

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 103-105).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając je prawidłowe i przyjmując je za własne.

Zasadniczo również dokonana przez Sąd Okręgowy ocena prawna była prawidłowa. Nie zasługiwały jedynie zdaniem Sądu Apelacyjnego na uwzględnienie zapatrywania Sądu Okręgowego na okoliczność braku podstawy prawnej do wydania na gruncie niniejszej sprawy zaskarżonej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 20 lipca 2012 roku (por. k. 84 akt sprawy). O braku podstawy prawnej do wydania decyzji można bowiem mówić, jeżeli w systemie prawnym brak jest w ogóle podstawy prawnej do wydania konkretnej decyzji, a więc ustawodawca nie przewidział w ogóle możliwości wydania danej decyzji. O braku podstawy prawnej do wydania decyzji nie można zaś mówić w wypadku, gdy taka podstawa prawna (norma prawna) co do zasady istnieje (obowiązuje), lecz powołujący się na nią organ, wydając na jej podstawie decyzję, uchybił przepisom prawa, dotyczącym legalności decyzji lub zasadności zawartego w niej rozstrzygnięcia. Inaczej mówiąc, z wydaniem decyzji bez podstawy prawnej mamy do czynienia jedynie wówczas, gdy na gruncie obowiązującego prawa brak jest przepisu prawa przewidującego możliwość wydania decyzji, nie zaś wówczas, gdy co do zasady przepis taki istnieje, lecz stan faktyczny konkretnej sprawy nie uzasadniał jego zastosowania, bądź też gdy organ stosujący ten przepis uchybił jego treści. Uwzględniając powyższe, mając na uwadze regulację przewidzianą w zdaniu drugim art. 479^{31a} § 3 k.p.c., błędnie Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszej sprawie sporna decyzja z dnia 20 lipca 2012 roku została wydana bez podstawy prawnej. Pomimo jednak powyższego uchybienia Sądu meriti, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu.

I tak, odnosząc się do pierwszego z zarzutów apelacyjnych, dotyczących wykładni przepisu art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2015, poz. 184 j.t.; dalej: „uokik”) rację należy przyznać Sądowi pierwszej instancji co do tego, iż nie jest możliwe uznanie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania, polegającego na posługiwaniu się przez danego przedsiębiorcę postanowieniem wzorca umowny, uznanym uprzednio za niedozwolone i wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. na podstawie prawomocnego wyroku, zapadłego w odniesieniu do innego przedsiębiorcy.

Wskazać należy, iż kwestia rozszerzonej prawomocności materialnej wyroków uznających dane postanowienie umowne za klauzulę abuzywną przez lata była sporna w doktrynie, zwłaszcza co do uznania, czy wyłącza ona możliwość wytoczenia powództwa przeciwko innemu przedsiębiorcy, stosującemu postanowienie, którego stosowanie zakazano, w postępowaniu wytoczonym przeciwko innemu przedsiębiorcy.

W uchwale z dnia 19 grudnia 2003 roku (III CZP 95/03, OSNC 2005/2/25) Sąd Najwyższy wskazał, że powaga rzeczy osądzonej wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza – od chwili wpisania tego postanowienia do rejestru (art. 479⁴³ w zw. z art. 365 i art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.) – ponowne wytoczenie powództwa w tym przedmiocie, także przez osobę niebiorącą udziału w sprawie, w której wydano wyrok. Natomiast w odniesieniu do strony pozwanej, problem rozszerzonej prawomocności podjęty został w uchwale z dnia 13 lipca 2006 roku (III SZP 3/06, OSNP 2007, nr 1-2, poz. 350), w której uznano, że skuteczność wobec osób trzecich wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone w ujęciu art. 479⁴³ k.p.c. oznacza, iż skutki tego wyroku rozciągają się nie tylko na pozwanego przedsiębiorcę, który jako pozwany występował w sprawie, w której wydano wyrok, ale także na każdego innego przedsiębiorcę, wobec czego każdy przedsiębiorca, który zastosuje postanowienie wzorca umowy uznane za niedozwolone, dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Z kolei w uchwale z dnia 7 października 2008 roku (III CZP 80/08, OSNC 2009/9/118) Sąd Najwyższy uznał, że rozszerzona prawomocność wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone nie wyłącza możliwości wytoczenia powództwa przez tego samego lub innego powoda – w tym także przez organizację społeczną działającą na rzecz ochrony interesów konsumentów – przeciwko innemu przedsiębiorcy, niebiorącemu udziału w postępowaniu, w którym zapadł wyrok, stosującemu takie same lub podobne postanowienia wzorca, jak wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.

W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie z dnia 19 marca 2014 roku, I CSK 20/14) Sąd ten stwierdził, iż rozszerzona prawomocność wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone uzasadnia odrzucenie pozwu w razie wytoczenia powództwa przez inną stronę powodową przeciwko innej stronie pozwanej, jeżeli przedmiotem sporu są takie same postanowienia wzorca jak wpisane do rejestru, prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Ponadto, w postanowieniu z dnia 6 sierpnia 2014 roku (I CSK 653/13, LEX nr 1522073), Sąd Najwyższy ponownie uznał, że rozszerzona prawomocność wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 479⁴³ k.p.c.) uzasadnia odrzucenie pozwu w razie wytoczenia powództwa przez inną stronę powodową przeciwko innej stronie pozwanej, jeżeli przedmiotem sporu są takie same postanowienia wzorca, jak wpisane do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK, w razie zaś, gdy do wpisania klauzuli doszło w toku toczącego się postępowania, uzasadnia to umorzenie postępowania.

Natomiast już w wyroku z dnia 12 lutego 2014 roku (III SK 18/13, LEX nr 1448753) i w postanowieniu z dnia 30 września 2014 roku (III SK 2/14, LEX nr 1544567) Sąd Najwyższy stwierdził, że zachowanie przedsiębiorcy, innego niż przedsiębiorca, który był stroną postępowania zakończonego wpisem postanowienia wzorca umowy, jakim ten przedsiębiorca się posługiwał, do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, nie narusza zakazu posługiwania się postanowieniem wzorca umowy uznanym za niedozwolone z art. 479⁴³ k.p.c. w zw. z art. 479⁴² k.p.c. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2014 roku, III SK 18/13, podniósł jednocześnie, że ani wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ani wpis postanowienia do rejestru o uznaniu postanowień wzorca

umowy za niedozwolone, nie wiąże w sprawach dotyczących innego przedsiębiorcy, nawet jeżeli kwestionowane w takim postępowaniu postanowienia wzorca umowy mają tożsame brzmienie, co postanowienia uznane wcześniej za niedozwolone i wpisane do rejestru. Sąd Najwyższy w powołanym wyżej orzeczeniu, wydanym w sprawie o sygn. III SK 18/13 uznał przy tym, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia, które zostało wpisane do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i nakładanie kar pieniężnych z tego tytułu.

Powyższe rozbieżności w orzecznictwie były podstawą do podjęcia uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 roku, sygn. akt III CZP 17/15, zgodnie z którą prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone – także po wpisaniu tego postanowienia do rejestru (art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.) – nie wyłącza powództwa o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę, niebędącego pozwanym w sprawie, w której wydano ten wyrok. Prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza jedynie powództwo o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę pozwanego w sprawie, w której wydano ten wyrok.

Podzielając w pełni przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 20 listopada 2015 roku i odnosząc je na grunt niniejszej sprawy, zważyć należy, iż brak było w tym przypadku podstaw do przypisania powódce bezprawnego działania w postaci praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, (a który to przepis obowiązywał do dnia 17 kwietnia 2016 roku).

Zważyć należy, iż w rozpoznawanej sprawie podstawą wydania spornej decyzji Prezesa UOKiK było stosowanie przez powódkę w jej Regulaminach świadczenia usług postanowień, (o treści opisanej szczegółowo powyżej), które w istocie podobne były w treści do postanowień wzorców umownych, które uprzednio zostały już uznane za niedozwolone i wpisane do rejestru, prowadzonego przez Prezesa UOKiK odpowiednio pod numerem (...) i (...) (por. karta 9 zaskarżonej decyzji). To właśnie tego rodzaju działanie powódki uznane zostało za niedozwoloną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, zaś wynikiem takiej oceny było nałożenie na powódkę kar pieniężnych (odrębnie za każde ze stosowanych postanowień) przewidzianych w uokik. Tymczasem nie sposób pominąć, że powódka nie była stroną żadnego z postępowań w wyniku, którego doszło do wpisania ww. postanowień o numerach (...) i (...) do przedmiotowego rejestru. Klauzula o numerze (...), o treści: „W przypadku odłączenia sygnału z lokalu z winy abonenta jego ponowne podłączenie nastąpi po uregulowaniu zaległości i wniesieniu opłaty za ponowną aktywację (ponowna aktywacja – wznowienie dostarczania sygnału telewizji kablowej w istniejącym przyłączy, podlegające opłacie zgodnie z cennikiem operatora)”, została bowiem wpisana do rejestru na podstawie wyroku, wydanego w dniu 9 czerwca 2006 roku przeciwko (...) Spółce z o.o. w Z.. Natomiast klauzula o numerze (...), o treści: „Ponowne podłączenie Abonenta nastąpi wyłącznie po uregulowaniu zaległości wraz z dodatkową opłatą za ponowne włączenie określonej w cenniku.”, została wpisana do rejestru na podstawie wyroku, wydanego w dniu 12 marca 2007 roku przeciwko J. G. i P. H., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) s.c. J. G., P. H. z siedzibą w K..

Uwzględniając powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zgodnie z wykładnią przepisu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, działanie powódki, polegające na stosowaniu przez powódkę w „Regulaminie świadczenia usług” postanowień podobnych w treści do ww. postanowień wzorców umownych, które uprzednio zostały już uznane za niedozwolone i na podstawie prawomocnych wyroków wpisane do rejestru, prowadzonego przez Prezesa UOKiK odpowiednio pod nr (...) i (...), nie mogło być uznane za działanie bezprawne, i jako takie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Brak związania powódki opisanymi wyżej wyrokami Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odpowiednio z dnia 9 czerwca 2006 roku i 12 marca 2007 roku i dokonany na ich podstawie wpisami o nr (...) i (...) w rejestrze, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., (jako dotyczącymi innych

przedsiębiorców), wyklucza bowiem możliwość postawienia powódce zarzutu posługiwania się niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik. Co więcej, obowiązujące do dnia 17 kwietnia 2016 roku brzmienie przepisu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik - w odróżnieniu od uprzedniej regulacji art. 23a ust. 1 nieobowiązującej już ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów - nie dawała również podstaw do uznania takiego działania wprost za działanie bezprawne, wykluczając tym samym możliwość uznania go za działanie naruszające zbiorowe interesy konsumentów, w świetle powołanego wyżej przepisu.

W tym stanie rzeczy, na gruncie niniejszej sprawy, Sąd pierwszej instancji słusznie ocenił, iż brak było podstaw do przypisania powódce bezprawnego działania w postaci praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik.

Mając na względzie poczynione powyżej rozważania, jak również najnowsze stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w powołanej wyżej uchwale z dnia 20 listopada 2015 roku (sygn. akt III CZP 17/15), za chybiony należało tym samym uznać podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik.

Brak możliwości przypisania powódce bezprawnego działania, naruszającego zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy przesądza jednocześnie o bezzasadności zarzutu naruszenia przepisu art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik, traktującego o możliwości nałożenia przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorcę, kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik.

Skoro bowiem w niniejszej sprawie opisanego wyżej działania powódki nie można zakwalifikować jako niedozwoloną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, to w tej sytuacji nie było uzasadnionych podstaw faktycznych do wydania zaskarżonej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 20 lipca 2012 roku nie tylko w zakresie uznania działania powódki za takie praktyki w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, ale również w zakresie nałożenia na nią na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik kar pieniężnych. Brak bowiem możliwości przypisania opisanemu wyżej działaniu powódki cechy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów determinuje ocenę o bezzasadności nałożenia na powódkę kar pieniężnych w tym zakresie.

Wniosek ten jest tym bardziej zasadny, jeśli zważy się, że jedynym powodem wydania spornej decyzji z dnia 20 lipca 2012 roku, stwierdzającej stosowanie przez powódkę tego rodzaju praktyk i nakładającej na nią kary pieniężne, określone w pkt III decyzji, było właśnie uznanie przez Prezesa UOKiK, iż powódka dopuściła się działania stanowiącego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, posługując się postanowieniami umownymi wzorca, o podobnym brzmieniu do uprzednio już uznanych za niedozwolone, stosowanych przez innych przedsiębiorców i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Powyzsze przekonuje Sąd Apelacyjny o trafności rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego co do uchylenia spornej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 20 lipca 2012 roku w całości, tj. zarówno w odniesieniu do przypisania powódce praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jak i nałożenia na powódkę kar pieniężnych, związanych z przypisanym jej zarzutem ich stosowania.

Tym samym brak było podstaw do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia.

Z uwagi na powyższą konstatację, zbędnym stało się przy tym odnoszenie do pozostałych zarzutów apelacji pozwanego, które wobec konieczności oddalenia apelacji z powołanych wyżej względów, stały się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na względzie, na zasadzie art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 1 w zw. z §12 ust. 1 pkt 2 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 20013, poz. 490).